

2015-ci ildə Azərbaycan Respublikasında alternativ və bərpa olunan enerji və ondan səmərəli istifadə olunması sahəsində görülmüş işlər barədə Dövlət Agentliyinin

HESABATI

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin ölkə iqtisadiyyatının bütün sahələrində apardığı məqsədyönlü siyasət, o cümlədən prioritet hesab edilən alternativ və bərpa olunan enerji və ondan səmərəli istifadə olunması sahəsində konkret tədbirlərin həyata keçirilməsinə diqqət və qayğısı nəticəsində bu sahədə əsaslı nailiyyətlər əldə edilmiş, ölkə başçısının imzaladığı fərman və sərəncamların icrası sahənin dinamik inkişafı üçün əlverişli zəmin yaratmışdır.

2015-ci ildə ölkədə bütün alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri hesabına 1816,0 milyon kVt-st elektrik enerjisi (əvvəlki illə müqayisədə 21,5 faiz çox), 6315,3 Qkal istilik enerjisi (15,9 faiz çox) istehsal olunmuşdur. Bu, orta hesabla 464,7 milyon kub metr təbii qaza qənaət olunmasını və müvafiq olaraq 827,2 min ton karbon dioksidin (CO₂) atmosfərə atılmasının qarşısının alınmasını şərtləndirmişdir (Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən 18.01.2006-cı ildə təsdiq olunmuş "Atmosfərə atılan istilik effekti yaradan qazların miqdarının hesablanması metodikası"na əsasən hesablanmışdır).

Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən görülmüş işlər haqqında.

Dövlət Agentliyi ölkə prezidenti tərəfindən qarşıya qoyulmuş vəzifələrin yerinə yetirilməsi məqsədilə hesabat ili ərzində Bakı şəhərinin Suraxanı, Pirallahı, Qaradağ rayonlarında, Sumqayıt şəhərində, Samux, Qobustan, Siyəzən, Ağcabədi, Şəki, Balakən, Abşeron, Xızı, Oğuz, Gədəbəy, Neftçala, Cəlilabad, Biləsuvar, Masallı rayonlarında və Naxçıvan Muxtar Respublikasında ABOEM hesabına yeni istilik və elektrik enerjisi güclərinin yaradılması, habelə bərpa olunan enerji növü kimi üzvi maddələrdən və tullantılardan yeni enerji məhsullarının əldə olunması istiqamətində layihələrin icrasını davam etdirmişdir.

Belə ki, dövlət investisiya proqramında nəzərdə tutulmuş layihələr üzrə - ötən ilin ikinci yarısında istismara verilmiş 1,4 MVt-ıq Suraxanı və 1,1 MVt-ıq Pirallahı günəş elektrik stansiyalarının (GES) layihə gücünə (2,8 MVt) çatdırılması istiqamətində, Samux rayonunda, Sumqayıt şəhərində, Bakı şəhər Qaradağ rayonunun Səngəçal və Sahil qəsəbələrində ümumi gücü 17,4 MVt olan günəş elektrik stansiyalarının, Şəki, Siyəzən və Cəlilabad rayonlarında alternativ enerji ilə təmin olunan idman zallarının tikintisi üzrə işlər davam etdirilmişdir. Həmçinin, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 16.12.2009-cu il tarixli 191 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Avropa Komissiyasının Azərbaycan Respublikasına Energetika Sahəsində İslahatlara Dəstək Proqramı (ESİDP) ilə çərçivəsində Sahil qəsəbəsində 1,2 MVt-ıq avtomatik idarə olunan günəş elektrik stansiyasının pilot layihəsinin həyata keçirilməsi istiqamətində işlər aparılmışdır.

Pirallahı rayonunun enerjiyə olan tələbatının ABOEM hesabına ödənilməsi layihəsi çərçivəsində hibrid elektrik stansiyasının (HES) quraşdırılması üzrə araşdırmalar başa çatdırılmış və seçilmiş ərazilər üzrə ümumi gücü 10 MVt olan günəş elektrik stansiyasının (Pirallahı GES-2,8 MVt, Çilov adası GES-1,2 MVt və rayonun inzibati, sosial və sənaye obyektlərinin üzərində-6,0 MVt), tullantı qazlardan istifadə olunmaqla 2,0 MVt-ıq istilik elektrik stansiyasının tikintisi nəzərdə tutulmuşdur.

Qaradağ rayonunun Sahil qəsəbəsində 2,8 MVt-lıq və 1,2 MVt-lıq, Səngəçal qəsəbəsində isə 9,0 MVt-lıq günəş elektrik stansiyalarının tikinti-quraşdırma işləri davam etdirilmişdir. Layihələr üzrə 2993 ədəd günəş panelləri və 126 metr uzunluqda istinad divarları quraşdırılmışdır.

Sumqayıt şəhərində layihə gücü 2,8 MVt olan GES-də 8800 ədəd günəş paneli quraşdırılmaqla stansiyanın gücü 2,2 MVt-a çatdırılmışdır. Stansiyada dispetçer, invertor, aşağı və yüksək gərginlikli avadanlıq və transformator otaqları tikilmişdir.

Samux rayonunda inşa olunan Aqroenerji Yaşayış Kompleksində (AEYK) quraşdırılan günəş panellərinin sayı 7860-a çatdırılmış və onun 6000-i və ya 1.5 MVt-ı enerjisi sistemə qoşulmuşdur. Kompleksdə inşa olunan 3 mərtəbəli idarəetmə mərkəzi və dispetçer xidmətinin binasının tikintisi başa çatdırılmış, binanın havalandırılması üçün 272 kVt-lıq çiller qurğusu və qazanxana quraşdırılmış, həmçinin obyektə ümumi uzunluğu 7080 metr olan kabləşdirilmə işləri görülmüşdür.

Qobustan HES-də istehsal olunan elektrik enerjisinin müasir İKT texnologiyalarından istifadə etməklə istehlakçılara itkisiz çatdırılması və səmərəli şəkildə paylanması məqsədi ilə quraşdırılan "ağıllı şəbəkə" layihəsi üzrə 1 ədəd 630 kVA güclü yarımstansiya quraşdırılmış, Qobustan HES-lə həmin yarımstansiyanı birləşdirən 9900 metr uzunluqda 20 kV-luq kabel xətləri çəkilmiş, həmçinin layihə üzrə nəzərdə tutulmuş obyektlərdə 5 ədəd paylayıcı məntəqə (PM) quraşdırılmış və 18 obyektə 5040 metr kabel xətti çəkilmişdir.

Şəki və Siyəzən şəhərlərində elektrik və istilik enerjisi ABOEM hesabına təmin olunan idman komplekslərinin tikintisi davam etdirilmiş, hər iki obyektə torpaq işləri və zalların özülünün tikintisi başa çatdırılmışdır. Hazırda komplekslərdə tikinti-quraşdırma işləri davam etdirilir.

Almaniyanın KfW Bankının maliyyə dəstəyi ilə külək-günəş elektrik stansiyalarının tikintisi üçün seçilmiş ərazilər üzrə enerji potensialının müəyyən olunması məqsədi ilə Abşeron rayonunda 1 ədəd, Xızı rayonunda isə 2 ədəd müasir tələblərə cavab verən 85 metr hündürlüyə malik ölçü müşahidə-nəzarət stansiyaları (ÖMNS) quraşdırılmışdır. Hər iki layihə üzrə ilkin texniki-iqtisadi əsaslandırma (TİƏ) hazırlanmışdır. Bununla yanaşı, layihə çərçivəsində külək energetikası sahəsində ən qabaqcıl proqram təminatı alınmış və Dövlət Agentliyinin əməkdaşları Almaniyaya təcrübəyə göndərilmiş və beynəlxalq sertifikatlar əldə etmişdir. 2016-cı ildə yekun TİƏ-nin hazırlanması, yeni program təminatlarının alınması və Dövlət Agentliyinin əməkdaşları üçün təlim kurslarının təşkili planlaşdırılmışdır.

Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının (QDİƏT) Daimi Beynəlxalq Katibliyinə üzv dövlətlərdə layihələrin həyata keçirilməsi üçün Dövlət Agentliyi tərəfindən "Günəş su qızdırıcı kollektorlarının quraşdırılması", "İdman komplekslərinin istilik və elektrik enerjisi təminatı" və "Binaların hibrid elektrik-istilik stansiyaları vasitəsilə enerji təminatı" layihələri hazırlanmışdır.

Pirallahi-Çilov adaları arasında (ofşor) Dəniz Külək Parkının "Wind Island-1" salınması ilə əlaqədar Dövlət Agentliyinin mütəxəssisləri tərəfindən hazırlanmış ilkin TİƏ aidyyəti dövlət qurumları ilə müzakirə olunmuş və onların rəyləri toplanaraq müvafiq dəqiqləşdirmələr aparılmışdır. Layihə üzrə seçilmiş ərazinin marşrutu təyin olunmuş, stansiyanın enerjisi sistemə qoşulma variantları işlənmişdir. Hazırda potensialın və layihələndirmənin dəqiq qiymətləndirilməsi üçün Çilov adasında ÖMNS-in qurulması istiqamətində işlər aparılır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “2012-2020-ci illər üçün Azərbaycan Respublikasında alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadəyə dair Dövlət Strategiyasının hazırlanması haqqında” 2011-ci il 29 dekabr tarixli 1958 nömrəli sərəncamının 1-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Dövlət Agentliyi tərəfindən Dövlət Strategiyası və Strategiyanın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncam layihələri hazırlanmış və müvafiq qaydada təqdim edilmişdir.

ESİDP çərçivəsində həyata keçirilən iki sayılı lotun icrası ilə bağlı icraçı təşkilat tərəfindən hazırlanmış 21 adda texniki normativ hüquqi aktların layihələri Dövlət Agentliyi tərəfindən Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuş və Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 15 may tarixli 17/1588(8)-21/15 nömrəli dərkənarı ilə rəyin bildirilməsi üçün aidiyyəti dövlət qurumlarına göndərilmişdir. Hazırda sənəd layihələrinə rəy və təkliflərin toplanılması davam etdirilir. Həmçinin, ESİDP-nin Tədbirlər Planında dəyişikliklər edilməsi barədə qərar layihəsi hazırlanmış, aidiyyəti dövlət qurumları ilə razılaşdırılmış və Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 20 oktyabr tarixli 334 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 30 dekabr 2012-ci il tarixli 374 nömrəli sərəncamına əsasən Naxçıvan Muxtar Respublikasında, Neftçala, Oğuz, Gədəbəy və Balakən rayonlarında hər biri 10 MVt gücündə olmaqla, hibrid tipli (külək, günəş və bioqaz) elektrik və istilik stansiyalarının texniki-iqtisadi əsaslandırılmaları üzrə ilkin hesabat hazırlanmışdır.

Dövlət Agentliyi tərəfindən alternativ və bərpa olunan enerji və ondan səmərəli istifadə olunması sahəsində dövlət standartlarının və digər normativ-texniki sənədlərin işlənməsi və müvafiq sahədə milli standartlaşdırma istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərin təkmilləşdirilməsi və səmərəliliyinin artırılması məqsədilə AZS 1.1-2009 “Standartlaşdırma üzrə Texniki Komitələrin Yaradılması və Fəaliyyəti Qaydası” standartının tələb və tövsiyələrinə uyğun olaraq “Alternativ və bərpa olunan enerji və Enerji effektivliyi” üzrə Texniki Komitənin yaradılması istiqamətində də işlər davam etdirilir.

Bununla yanaşı, özündə günəş, külək, biokütlə və kiçik hidroenergetika sahəsində istifadə olunan termin və anlayışları əhatə edəcək izahlı lüğətin ilkin layihəsi hazırlanmışdır. Həmçinin, “Bərpa olunan energetika. Günəş fotoelektrik modulları. Növü və əsas parametrləri” və “Fotoelektrik qurğular. Volt-Amper xarakteristikasının ölçülməsi” standartlarının ilkin layihəsinin hazırlanması ilə bağlı işlər davam etdirilir. Bu məqsədlə standartlaşdırma üzrə beynəlxalq (regional) və dövlətlərarası təşkilatlar (İSO, İEC, EN, QOST, TSE və s.) tərəfindən qəbul olunmuş sahə üzrə yeni standartlar Dövlət Agentliyi tərəfindən mütəmadi olaraq araşdırılır, təhlil olunur, həmçinin bu standartların əldə edilməsi ilə əlaqədar Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi ilə qarşılıqlı əməkdaşlıq edilir.

Hesabat ili ərzində Dövlət Agentliyinə müvafiq sahə üzrə fəaliyyətə xüsusi icazənin verilməsi ilə bağlı bir, eləcə də ABOEM sahəsində istifadə olunan avadanlıqların Azərbaycan Respublikasına idxal edilməsi ilə bağlı bir müəssisə tərəfindən rəsmi müraciət edilmişdir. Hər iki müraciətə qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq baxılmışdır.

Dövlət Agentliyinin beynəlxalq və yerli təşkilatlarla əlaqələri və digər görülmüş işlər haqqında.

2015-ci il aprel ayının 16-17-si tarixlərində Bakıda Dövlət Agentliyinin rəsmi dəstəyi və IBCentre şirkətinin təşkilatçılığı ilə CISOLAR-2015 “Cənubi Qafqaz regionunda, Şərqi Avropa və Mərkəzi Asiyada Günəş Enerjisi Sənayesinin İnkişafı” 4-cü Beynəlxalq Konfransı və ixtisaslaşmış sərgisi keçirilmişdir. Konfransda Almaniya, Türkiyə, Ukrayna,

Gürcüstan, Özbəkistan, Rusiya Federasiyası və s. olmaqla, ümumilikdə 25-dən çox ölkənin şirkətləri, o cümlədən bir sıra beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri də iştirak etmişdir.

Aprel ayının 2-də Dövlət Agentliyi və E5P fondunun birgə təşkilatçılığı ilə “Azərbaycanda bərpa olunan enerji sahəsində investisiyalar və enerji effektivliyinin inkişafı imkanları” mövzusunda tədbir keçirilmiş, BMT-nin Sənaye İnkişafı Təşkilatı (UNIDO) ilə yüksək səviyyəli görüş təşkil olunmuşdur.

May ayının 18-21-i tarixlərində ABŞ-ın Nyu-York şəhərində BMT-nin təşəbbüsü ilə təşkil olunmuş “Hamı üçün davamlı enerji” ikinci beynəlxalq forumunda Dövlət Agentliyinin nümayəndələri geniş tərkibdə iştirak etmişdir. BMT-nin Baş Assambleyasının binasında baş tutan sözügedən forumun nazirlər dialoqunda Azərbaycan Respublikasının nümayəndə heyətinə rəhbərlik edən Dövlət Agentliyinin sədri Akim Bədəlov çıxış etmişdir.

02-05 iyun tarixində Bakı Ekspo Mərkəzində 22-ci Azərbaycan Beynəlxalq “Xəzər Neft və Qaz 2015” və 5-ci “Xəzər Beynəlxalq Energetika və Alternativ Enerji” sərgiləri təşkil olunmuşdur. Müvafiq sahə üzrə regionun irimiqyaslı tədbiri kimi tanınan bu sərgidə Dövlət Agentliyi öz pavilyonu ilə təmsil olunmuşdur. Sərgidə ABOEM sahəsi üzrə əldə olunan elmi, təcrübə nailiyyətlərin, habelə həyata keçirilmiş və perspektiv layihələrin foto və real video görüntüləri nümayiş etdirilmişdir.

Cari ilin 6-9 iyul tarixlərində Dövlət Agentliyinin sədri Akim Bədəlov Gürcüstanda səfərdə olmuşdur. Səfər çərçivəsində Azərbaycan və Gürcüstan arasında bərpa olunan enerji sahəsində birgə layihələrin həyata keçirilməsi, günəş texnologiyaları və hidroenergetikanın inkişafı, eləcə də ikitərəfli iqtisadi münasibətlərin daha da inkişaf etdirilməsi və genişləndirilməsi məsələlərinin müzakirəsi ilə bağlı Gürcüstanın iqtisadiyyat və davamlı inkişaf və energetika nazirləri ilə görüşlər keçirilmişdir.

İyul ayının 21-də Dövlət Agentliyinin “Azalternativenerji” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti ilə Türkiyənin “Turcas Petrol”un “Turcas Enerji Holding A.Ş.” Şirkəti arasında Türkiyədə və Azərbaycanda günəş, külək və geotermal enerji stansiyalarının inşası və birgə layihələrin həyata keçirilməsi məqsədilə Niyət Protokolu imzalanmışdır.

Samux Aqro-Enerji Yaşayış Kompleksinə investisiyaların cəlb edilməsi məqsədi ilə NAMA layihəsi çərçivəsində məsləhətçilər tərəfindən hesabat hazırlanmış və cari ilin 21-23 iyul tarixlərində Bakıda təqdimatı keçirilmişdir.

Asiya İnkişaf Bankının Texniki Yardımı əsasında həyata keçirilən “Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Ehtiyatlarının İnkişafı (Ağcabədi və Oğuz rayonlarında biokütlədən kogenerativ enerji istehsalı)” layihəsi üzrə Texniki İqtisadi Əsaslandırmanın (TİƏ) aralıq hesabatı hazırlanmışdır.

Norveçin Xarici İşlər Nazirliyi və Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən birgə həyata keçirilən “Azərbaycanda binaların enerji effektivliyi” layihəsi çərçivəsində “Binaların enerji auditi” mövzusunda metodiki dərs vəsaiti çap edilmişdir.

03-04 avqust tarixlərində İran İslam Respublikasında Azərbaycan-İran hökumətlərarası komissiyası çərçivəsində keçirilmiş görüşlərdə iki ölkə arasında ABOEM-in inkişaf etdirilməsi ilə bağlı əməkdaşlıq məsələləri geniş müzakirə edilmiş və Azərbaycan Respublikası Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi ilə İran İslam Respublikası Energetika Nazirliyi arasında imzalanmış Anlaşma Memorandumuna əsasən, İranın Xaf şəhəri ətrafında və Meskinşəhr şəhərində müvafiq olaraq külək və geotermal stansiyalarının tikintisinin “Azalternativenerji” MMC tərəfindən reallaşdırılması ilə

bağlı razılıq əldə olunmuşdur. "Tərəflərin öhdəliklərinin bölgüsünə dair Razılaşma" layihəsi hazırlanaraq İran tərəfinə təqdim edilmişdir. İlk mərhələdə müvafiq ərazilər üzrə ÖMNS-in qurulması və KES-in yerləşəcəyi ərazinin tam müəyyənləşdirilməsi üçün işçi qrup yaradılmışdır.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Avropa İqtisadi Komissiyası (BMT AİK) və onun alt strukturları ilə sıx əməkdaşlıq əlaqələri yaradılmış, keçirilən beynəlxalq tədbir və toplantılarda fəal iştirak edilmişdir. Eyni zamanda Dövlət Agentliyinin əməkdaşı BMT AİK-in Bərpa Olunan Enerji üzrə Mütəxəssislər Qrupunun və Davamlı İnkişaf Komitəsinin sədr müavini vəzifəsinə seçilmişdir. Cari ilin oktyabr ayında keçirilmiş növbəti sessiyada üzv dövlətlərə ölkəmizdə ABOEM sahəsində aparılan məqsədyönlü islahatlar, infrastruktur layihələri, əldə olunmuş nailiyyətlər və s barədə geniş məzmununda məlumat təqdim edilmişdir. Tədbirdə Azərbaycanın sahə üzrə qabaqcıl təcrübəsi üzv ölkələrə tövsiyyə olunmuş və qrupun növbəti iclasının, həmçinin BMT AİK regionunda bərpa olunan energetikanın vəziyyətinə dair beynəlxalq konfransın Azərbaycanda təşkil olunması dəstəklənmişdir.

18-20 noyabr tarixlərində Bakı Sərgi Mərkəzində təşkil olunmuş "Xəzər: Ətraf Mühit üçün Texnologiyalar" 6-cı Beynəlxalq Ətraf Mühit sərgisində də Dövlət Agentliyi öz pavilyonu ilə təmsil olunmuşdur.

08-11 dekabr tarixlərində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Çin Xalq Respublikasına dövlət səfəri çərçivəsində Dövlət Agentliyi və Çinin Energetika üzrə Dövlət İdarəsi arasında Anlaşma Memorandumu imzalanmışdır. Memorandumun əsas məqsədi ABOEM və enerjiden səmərəli istifadə siyasətlərinin təkmilləşdirilməsi, bu sahədə texnologiyaların inkişafı, elm və sənaye müəssisələri arasında təhsil, elm və texniki mübadilə və əməkdaşlığın təşviq olunması və gücləndirilməsidir.

20-21 dekabr 2015-ci il tarixlərində Tehran şəhərində Azərbaycan Respublikası ilə İran İslam Respublikası arasında iqtisadi, ticarət və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq üzrə Dövlət Komissiyasının 10-cu iclasında alternativ və bərpa olunan enerji sahəsində əməkdaşlıq məsələləri, bu sahədə Dövlət Agentliyi ilə İran İslam Respublikası Energetika Nazirliyi arasında imzalanmış Anlaşma Memorandumunun icra vəziyyəti və gələcək fəaliyyət planı müzakirə olunmuşdur.

Bununla yanaşı, Dövlət Agentliyi tərəfindən Fransanın AFD Agentliyi (Fransa İnkişaf Agentliyi) və GDF Suez şirkəti, İtaliya Respublikasının GRUPPO ZETA şirkəti, Çin Xalq Respublikasının "Huadian" Korporasiyası ilə danışıqlar aparılmış və birgə əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə edilmişdir.

Dövlət Agentliyi ABOEM-in ölkədə tətbiqinin təbliğ olunması üçün kütləvi informasiya vasitələrində mütəmadi olaraq müsabiqələr keçirmiş və məqalələrlə çıxış etmişdir. Agentliyin mütəxəssislərinin ölkə televiziya kanallarında çıxışları təşkil edilmiş, Azərbaycan dövlətinin ABOEM sahəsində siyasətinin izahına, vətəndaşların maarifləndirilməsinə xüsusi diqqət yetirilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu ilə birgə Azərbaycanda alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin global təhlükəsizliyə verdiyi töhfənin, ətraf mühitin qorunmasına müsbət təsirinin, iqtisadi baxımdan səmərəliliyinin ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılması, bu sahədə mövcud vəziyyətinin araşdırılması, əsas prioritetlərin nəzərdən keçirilməsi və perspektiv imkanların təhlil edilməsi məqsədi ilə cari ilin iyul ayının 31-dən

başlayaraq “Azərbaycanın alternativ (bərpa olunan) enerji mənbələri: mövcud vəziyyət, əsas prioritetlər və perspektiv imkanlar” mövzusunda fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsi təşkil olunmuşdur. Qaliblər, ABOEMDA-nın və KİV DF-nin xüsusi diplomu ilə təltif olunmuş və müsabiqədə ilk üç yerin qalibinə əsas mükafat, on yazı müəllifinə isə həvəsləndirici mükafat verilmişdir.

Bundan başqa, Dövlət Agentliyinin mütəxəssisləri tərəfindən Yaponiya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyinin (JICA) Özbəkistan Nümayəndəliyinin dəstəyi ilə keçirilən “Kiçik Qrant Layihələr” müsabiqəsi üçün “Günəş enerjisindən istifadə və enerjiyə qənaət sahəsində təbliğat və məlumatlandırma” layihəsi hazırlanmış və müvafiq beynəlxalq quruma təqdim olunmuşdur.

Agentlik kadr hazırlığı sahəsində də müvafiq tədbirlər görmüşdür. Qobustan Eksperimental Poliqonunun nəzdində fəaliyyət göstərən Tədris Mərkəzində ali təhsil müəssisələrinin tələbələri üçün təlim kursları təşkil etmişdir. Dövlət Agentliyinin gənc mütəxəssisləri üçün Azərbaycanda ekspert kimi fəaliyyət göstərən almaniyalı mütəxəssisin iştirakı ilə “Almaniyada ABOEM-dən istifadə” mövzusunda seminar keçirilmişdir.

Hesabat ili ərzində Dövlət Agentliyinin rəhbər və işçi heyəti Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Almaniya, Belçika, Danimarka, İsveçrə, Rumıniya, İtaliya, Türkiyə, İran, Gürcüstan, Çin, Koreya və Moldovada təşkil olunmuş tədbirlərdə iştirak etmişlər.

Hesabat dövründə “Azalternativenerji” MMC tərəfindən Bakı şəhərinin Suraxanı, Pirallahı və Qaradağ rayonlarında, Abşeron, Dağlıq Şirvan, Quba-Xaçmaz, Lənkəran, Gəncə-Qazax, Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonlarında enerji mənbələrinin potensialının müəyyənləşdirilməsi üçün elmi-tədqiqat və layihə-axtarış işlərinin aparılması davam etdirilmişdir.

Digər dövlət qurumları tərəfindən ABOEM-in inkişafı istiqamətində görülmüş işlər haqqında.

Hesabat ilində Naxçıvan Muxtar Respublikasında alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə ilə bağlı mühüm layihələr həyata keçirilmişdir. Belə ki, Babək rayonunun Xal-xal kəndi yaxınlığında inşasına cari ildə başlanılan yeni Günəş Elektrik Stansiyası tikilib istifadəyə verilmişdir. Ümumi layihə gücü 20 MVt olan stansiyanın tikintisi Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Energetika Agentliyi ilə Belçika Krallığının “Soltech” şirkəti arasında bağlanmış müqavilə əsasında həyata keçirilmişdir. Layihə çərçivəsində stansiyada 78 min 684 ədəd ən müasir tipli günəş panelləri və 11 elektrik yarımstansiyası quraşdırılmışdır. Panellərlə transformator yarımstansiyaları, transformator yarımstansiyaları ilə birləşdirici məntəqə arasında kabel və yüksək gərginlikli elektrik ötürücü, həmçinin yaxınlıqdakı “Xal-xal” yarımstansiyasına qədər 35 kV-luq kabel xətləri çəkilmişdir. Stansiya il ərzində 30 milyon kVt-st-dan çox elektrik enerjisi istehsal etmək potensialına malikdir.

Bununla yanaşı, Sumqayıt şəhərində fəaliyyət göstərən “Azgüntex” MMC Günəş Panelləri Zavodu tərəfindən gücü 10 kVt-a qədər olan kiçik tipli hibrid sistemlərin işlənməsi və onların respublikanın ayrı-ayrı bölgələrində nümayiş və satış məntəqələrinin yaradılması istiqamətində işlərə başlanılmışdır.

Dövlət Agentliyi tərəfindən ABOEM-in müvafiq sahələrinin tənzimlənməsi ilə bağlı imzalanmış qanunvericilik aktlarının, Dövlət Proqramlarının, Nazirlər Kabinetinin sosial-iqtisadi inkişafın yekunlarına həsr olunmuş iclasında Respublika Prezidentinin verdiyi tapşırıq və göstərişlərin icrası təmin edilmiş və aidiyyəti bəndlərin icrası barədə mütəmadi olaraq yekun hesabatlar hazırlanaraq müvafiq dövlət qurumlarına (Azərbaycan

Respublikasının Prezidenti Administrasiyasına, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinə və Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyinə) təqdim edilmişdir.

Hesabat dövründə Dövlət Agentliyinin əldə etdiyi nailiyyətlərlə bərabər, səmərəli iş fəaliyyətinin təmin olunmasında bir sıra çətinliklər də yaranmışdır. Bunlar, əsasən dövlət proqramlarında nəzərdə tutulmuş və Dövlət Agentliyinin sifarişçisi olduğu obyektlərin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə vəsaitin və layihələr üçün torpaq sahələrinin ayrılması ilə əlaqədar olmuşdur.

Azərbaycan Respublikasında ABOEM hesabına istehsal olunmuş elektrik və istilik enerjisinin həcmi

	2015-ci il*	2014-cü il	2015-ci il 2014-cü ilə nisbətən, %
Elektrik enerjisi, milyon kVt-st	1816,0	1494,3	121,5
o cümlədən:			
hidro	1603,9	1294,0	123,9
ondan KSES-lər üzrə	31,0	23,6	131,4
biokütlə və tullantılar	181,9	174,0	104,5
külək	25,6	23,4	109,4
günəş	4,6	2,9	158,6
İstilik enerjisi (istilik nasosları), Qkal	6315,3	5448,8	115,9

*İlkin məlumatlar

